

УДК 159.9.072-0547

Кіреєва О. – ад'юнкт

Національна академія Державної прикордонної служби України імені Б.Хмельницького

ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРИКОРДОННИКА: СПІВБЕСІДА З НЕЛЕГАЛЬНИМИ МІГРАНТАМИ

Науковий керівник: д.п.н., професор Матеюк О.А.

Одним із основних напрямків професійної діяльності прикордонників є протидія нелегальній міграції на державному кордоні України. Ефективність професійної діяльності прикордонників в роботі з нелегальними мігрантами певною мірою залежить від вміння прикордонників отримати в ході співбесіди з затриманими необхідну оперативну інформацію. Постановка запитань вимагає не лише їх ретельної підготовки, але й розробки їх системи, обміркування формулювання. Це є ключовою ланкою для отримання необхідної інформації. При цьому слід пам'ятати, що більшість затриманих нелегальних мігрантів з-за певних умов неохоче відповідають на прямі запитання. Як правило, метою діалогу, який завжди будується за схемою «питання – відповідь», є аналіз якої-небудь проблеми. Для того, щоб всебічно охопити ситуацію та з найбільшою ефективністю провести співбесіду, необхідно використовувати відповідний набір запитань.

Можна визначити декілька типів запитань, які найчастіше використовуються в ході здійснення прикордонниками співбесіди з затриманими нелегальними мігрантами.

«Закрите питання» - це питання, на яке можна дати лише однозначну відповідь («ні», «так», назвати своє прізвище, дату народження, тощо). Закрите питання має бути чітко сформульоване, передбачати стислу відповідь. Найкраще такі запитання починати з звернення до затриманої особи. «Наприклад, «Як Ваше прізвище?», «Ви стверджуєте, що прибули в Україну літаком?», та інші. Закриті питання, як правило, задаються на початку бесіди, з метою встановлення особи затриманого.

«Відкрите питання» - це питання, на яке важко відповісти стисло, тому що воно передбачає пояснення будь-яких подій. Зазвичай такі питання починаються зі слів «чому», «навіщо», «яким чином» та інші, а така форма запитання передбачає розгорнуту відповідь в довільній формі. Відкриті питання задаються з метою отримання додаткових відомостей про подію, встановлення реальних мотивів тощо. Однак, необхідно враховувати, що відкриті питання дають затриманому можливість ухилитися від конкретної відповіді, надати неповну інформацію. Тому під час співбесіди з затриманим необхідно використовувати питання інших різновидностей:

- основні питання – відкриті та закриті питання, які плануються заздалегідь;
- контрольні питання – дозволяють керувати увагою співрозмовника;
- другорядні питання – заплановані або спонтанні питання, які задаються для уточнення відповідей на основні питання;
- провокаційні питання – задаються з метою виявлення протиріч у відповідях затриманого, які він надає під час співбесіди.

Таким чином, використання прикордонниками у роботі з нелегальними мігрантами перерахованих вище типів запитань, дають можливість отримання більш детальної інформації по факту затримання, а також надає можливість використання отриманої інформації для викриття та знищення каналів переправлення нелегальних через територію України до країн Західної Європи.